

ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ — ПОНАД УСЕ!

СТАТУТ РАДИ ЄВРОПИ

від 5 травня 1949 р.
(Витяг)

Стаття 1

а) Метою Ради Європи є досягнення більшого єднання між її членами для збереження та втілення в життя ідеалів і принципів, які є їхнім спільним надбанням, а також сприяння їхньому економічному та соціальному прогресу.

б) Ця мета досягається за допомогою органів Ради шляхом обговорення питань, що становлять спільний інтерес, шляхом укладання угод та здійснення спільних заходів в економічній, соціальній, культурній, науковій, правовій та адміністративній галузях, а також у галузі захисту та збереження і подальшого здійснення прав людини і основних свобод. <...>

Стаття 3

Кожний член Ради Європи обов'язково повинен визнати принципи верховенства права та здійснення прав людини і основних свобод всіма особами, які знаходяться під йогою юрисдикцією, а також повинен відверто та ефективно співробітничати в досягненні мети Ради. <...>

КОНВЕНЦІЯ ПРО ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ І ОСНОВОПОЛОЖНИХ СВОБОД

від 4 листопада 1950 р.
(Витяг)

Стаття 19. Створення Суду

Для забезпечення дотримання Високими Договірними Сторонами їхніх зобов'язань за Конвенцією та протоколами до неї створюється Європейський суд з прав людини. <...>

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ПРАКТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ»

від 23 лютого 2006 р. № 3477-IV
(Витяг)

Цей Закон регулює відносини, що виникають у зв'язку з обов'язком держави виконати рішення Європейського суду з прав людини у справах проти України; з необхідністю усунення причин порушення Україною Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод і протоколів до неї; з впровадженням в українське судочинство та адміністративну практику європейських стандартів прав людини; зі створенням передумов для зменшення числа заяв до Європейського суду з прав людини проти України.

РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ У СПРАВІ «ЮРІЙ МИКОЛАЙОВИЧ ІВАНОВ ПРОТИ УКРАЇНИ»

(Заява № 40450/04)
Страсбург, 15 жовтня 2009 р.
(Витяг)

82. <...> з огляду на повторюваний характер проблем, на існування яких Суд вказує в цій справі, саме в компетенції Суду застосувати процедуру «пілотного» рішення, щоб спонукати державу-відповідача до вирішення великої кількості індивідуальних справ, породжуваних однією і тією самою структурною проблемою, що існує на національному рівні. <...>

Код екземпляра 880486

ПРАВО

ЮРИДИЧНИЙ ЖУРНАЛ

України

Науково-практичне фахове видання

Засноване у 1922 році

Видається щомісячно

Свідоцтво про державну реєстрацію: Серія KB № 17414-6184ПР

Передплатний індекс: 74424

Адреса редакційної колегії:

04107, м. Київ
вул. Багговутівська, 17-21
Тел.: 0 (44) 537-51-00

Головний редактор:

Святоцький О. Д.,
доктор юридичних наук,
професор,
академік НАПрН України

E-mail: info@pravoua.com.ua

ЮРИДИЧНИЙ ЖУРНАЛ «ПРАВО УКРАЇНИ» внесено до:

- **Переліку фахових видань у галузі юридичних наук** (наказ Міністерства освіти і науки України від 15 квітня 2014 року № 455);
- **Міжнародної наукометричної бази даних «EBSCO Publishing, Inc.» (США)** (Ліцензійні угоди від 16 травня 2013 року та 1 травня 2015 року);
- **Міжнародної наукометричної бази даних «Index Copernicus International» (Польща)** (листопад 2014 року);
- **Міжнародної наукометричної бази даних «HeinOnline» (США)** (Ліцензійна угода від 11 січня 2016 року).

ЗАСНОВНИКИ ЖУРНАЛУ

Національна академія правових наук України
Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Конституційний Суд України
Верховний Суд України
Вищий господарський суд України
Генеральна прокуратура України
Міністерство юстиції України
Спілка адвокатів України

ВИДАВЕЦЬ

© Видавничий Дім «Ін Юре»

2/2016

6. Ortynskiy V. L. Poniattia ta pravova pryroda sudovoho kontroliu u kryminalnomu provadzhenni v ramkakh naukovykh diskusii [Concept and the legal nature of the judicial control of criminal proceedings within the limits of scientific discussions], *Forum prava*, 2015, no. 4, pp. 206–210 Available at: http://nbuv.gov.ua/jpdf/FP_index.htm_2015_4_38.pdf.
7. Avramova O. Pravova pryroda ta systema zhytlovykh prav [Legal nature and system of the housing rights], *Pidpriemnytstvo, hospodarstvo i pravo*, 2015, no. 7, pp. 3–6.
8. Zavorodnii V. A. Pravova pryroda rishen levropeiskoho sudu z prav liudyny [The legal nature of decisions of European court on human rights], *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Seriya: Iurysprudentsiia*, 2015, no. 15, vol. 1, pp. 19–22.
9. Gusar O. A. Determinatsiya personala grazhdanskoj aviatsii [Determinations of the personnel of civil aircraft], *«Legea și Viața». Revistă științifico-practică*, 2013, no. 12/3, pp. 52–56.
10. Matselyk T. O. Subiekty administratyvnoho prava: poniattia ta systema [Subjects of administrative law: concept and system], Irpin, 2013, 342 p.
11. Zharovska I. M. Pravova pryroda derzhavnoi vlady: teoretyko-pravove doslidzhennia [Legal nature of the government: theoretic and legal research], Lviv, 2013, 533 p.
12. Komissarova E. G. Formalno logicheskie aspekty ponyatiya «pravovaya priroda» [Formally logic aspects of concept «the legal nature»], *Vestnik Permskogo universiteta. Yuridicheskie nauki*, 2012, no. 2, pp. 23–29.
13. Aver'ianov V. Administratyvne pravo Ukrainy: doktrynalni aspekty reformuvannia [Administrative law of Ukraine: doctrinal aspects of reforming], *Pravo Ukrainy*, 1998, no. 8.
14. Kolpakov V. K. Administratyvne pravo Ukrainy [Administrative law of Ukraine], Kyiv, 1999, 736 p.
15. Pakhomov I. M. Radianske administratyvne pravo. Zahalna chastyna [Soviet administrative law], Lviv, 1962, 295 p.
16. Derzhavne upravlinnia: problemy administratyvno-pravovoi teorii ta praktyky [Government: problems in administrative-legal theory and practice], Kyiv, 2003, 384 p.
17. Kolpakov V. K. Predmet administratyvnoho prava: suchasnyi vymir [Subject of administrative law: modern measurement], *Iurydychna Ukraina*, 2008, no. 3, pp. 33–38.
18. Administratyvne pravo i protses UNR v ekzylі: nevidoma pravnycha spadshchyna Ukrainy [Administrative law and process of UNR in exile: unknown legal heritage of Ukraine], Kyiv, 2015, 500 p.

Колпаков В. К. Правова природа відносин адміністративного судочинства

Анотація. У статті досліджується правова природа відносин адміністративного судочинства. Розкрито теоретичний зміст поняття «правова природа». Обґрунтовано необхідність встановлення правової природи відносин адміністративного судочинства. Встановлено місце відносин адміністративного судочинства у структурі предмета адміністративного права. Визначено співвідношення адміністративного судочинства з адміністративним процесом.

Ключові слова: правова природа, адміністративне судочинство, предмет адміністративного права, правовідносини.

Колпаков В. К. Правовая природа отношений административного судопроизводства

Аннотация. В статье исследуется правовая природа отношений административного судопроизводства. Раскрыто теоретическое содержание понятия «правовая природа». Обоснована необходимость установления правовой природы отношений административного судопроизводства. Определено место отношений административного судопроизводства в структуре предмета административного права. Выявлено соотношение административного судопроизводства с административным процессом.

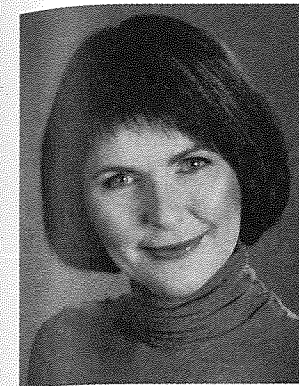
Ключевые слова: правовая природа, административное судопроизводство, предмет административного права, правоотношения.

Kolpakov V. Legal Nature of Relations of Administrative Legal Proceedings

Annotation. The legal natures of relations of administrative legal proceedings are researched. The theoretical maintenance of concept «the legal nature» is opened. Necessities of an establishment of the legal nature of relations of administrative legal proceedings are reasonable. The places of relations of administrative legal proceedings in structure of a subject of administrative law are specific. The ratios of administrative legal proceedings with administrative process are revealed.

Key words: legal nature, administrative legal proceedings, subject of administrative law, legal relationship.

ПРО СКЛАДОВІ НЕЗАЛЕЖНОЇ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ЮСТИЦІЇ

Н. ПИСАРЕНКО

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри адміністративного права
(Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого)

Українська модель адміністративної юстиції має свої особливості. В нашій державі створено систему спеціалізованих адміністративних судів, діяльність яких забезпечується самостійним процесуальним законом — Кодексом адміністративного судочинства України (далі — КАС України). За Конституцією України спеціалізовані адміністративні суди разом із судами загальними й господарськими формують систему судів загальної юрисдикції. Крім цього, правосуддя у деяких адміністративних справах відправляють за правилами КАС України ще й загальні місцеві суди. Верховний Суд України, який очолює систему судів загальної юрисдикції, так само вирішує за правилами КАС України окремі категорії справ, перелік яких останнім часом розширено.

З огляду на це виникають запитання: наскільки існуюча модель адміністративної юстиції є незалежною від впливу інших державних інституцій і, відповідно, чи може вона гарантувати достатній рівень захисту прав, свобод та інтересів фізичних і юридичних осіб від порушень з боку суб'єктів владних повноважень?

Вбачаємо, що відповіді можна отримати за умов: а) з'ясування доцільності внесення змін до Конституції України

стосовно побудови судової системи; б) пошуку шляхів удосконалення нормативної регламентації судової діяльності щодо розгляду і вирішення справ адміністративної юрисдикції.

Зупинимось на першому із зазначених напрямів. Судову систему, що функціонує в Україні, називають «чотириланковою», бо крім судів першої, апеляційної та касаційної інстанцій правосуддя здійснює ще й Верховний Суд України. Його повноваження зафіксовано у кожному із чинних нині процесуальних кодексів й обмежено переглядом рішень, постановлених нижчими судами. Так, зі змісту ст. 237 КАС України випливає, що у більшості випадків Верховний Суд України уповноважено на перегляд рішень, постановлених судом касаційної інстанції. Одна з підстав для подання заяв про перегляд передбачає можливість звернення до Верховного Суду України із проханням оцінити законність та обґрунтованість рішень Вишого адміністративного суду України, ухвалених останнім як судом першої інстанції. І, нарешті, Верховний Суд України вправі переглядати рішення судів нижчих інстанцій, котрі, за позицією міжнародної судової установи, юрисдикція якої визнана Україною, постановлені з порушенням Україною міжнародних зобов'язань.

Очевидно, що необгрунтоване запровадження правил, відповідно до яких рішення суду може переглядатися вищими судами різних інстанцій декілька разів, не виправдовує очікування приватних осіб, зацікавлених у якнайшвидшому отриманні судового захисту своїх прав, свобод та інтересів. У зв'язку з цим постає питання щодо побудови у нашій державі «триланкової» системи судів.

У юридичному середовищі висловлюються різні думки стосовно складників такої («триланкової») системи. Аргументованими виглядають такі позиції:

1. До судової системи входять:
а) Верховний Суд, який діє як суд касаційної інстанції; б) апеляційні суди; в) місцеві суди. Принципами побудови цієї системи є територіальність та інстанційність у межах єдиної системи загальних судів, але зі спеціалізацією судів у кожному з них.

2. Судова система представлена:
а) Верховним Судом як судом касаційної інстанції, у складі якого діють палати, що спеціалізуються на вирішенні певних видів правових конфліктів; б) апеляційними загальними, господарськими, адміністративними судами; в) місцевими загальними, господарськими, адміністративними судами.

3. Верховний Суд очолює систему судів загальної юрисдикції і діє як суд касаційної інстанції. Нижчими відносно нього є апеляційні загальні та господарські й місцеві загальні та господарські суди. Адміністративне судочинство здійснюють спеціалізовані суди, що не входять до зазначеної системи та представлені Верховним адміністративним судом, апеляційними та місцевими адміністративними судами.

4. Верховний Суд не утворюється. Діють «трирівневі» системи судів, що мають власні, чітко визначені юрисдикції й, відповідно, спеціалізуються на вирішенні окремих видів юридичних конфліктів.

Кожна із представлених моделей побудови судової системи характеризується як вадами, так і позитивними рисами. Не викликає сумніву, що обрання першої або другої моделі дозволяє наблизитися до розв'язання проблеми формування єдиної судової практики вирішення правових конфліктів; друга і третя моделі забезпечують максимальну автономію адміністративних судів, унеможливають концентрацію влади в судах загальної юрисдикції.

До речі, моделі, схожі на третю й четверту, протягом майже півтора століття функціонують у двох країнах, що запропонували світові класичні приклади побудови правових систем, — Франції та Німеччині.

Французька модель, як відомо, передбачає існування Верховного Суду, апеляційних судів і судів першої інстанції, що спеціалізуються на вирішенні правових конфліктів певних видів. Поряд із системою, очолюваною Верховним Судом, утворено «триланкову» систему адміністративних судів, серед яких виокремлено ще й адміністративні спеціалізовані. На чолі всіх адміністративних судів Франції стоїть Державна рада, відома як орган, уповноважений не тільки здійснювати правосуддя, а й консультувати представників публічної адміністрації [1, 164].

Судова система Німеччини представлена судами, що формують самостійні підсистеми. У цій країні правові конфлікти розглядають суди трудові, соціальні, фінансові й адміністративні; утворено патентний суд, а також суди, що вирішують кримінальні та цивільні справи. Кожна із підсистем повністю самостійна. Федеральний Конституційний Суд через запровадження у Німеччині інституту конституційної скарги вправі переглядати остаточні рішення будь-яких зі згаданих вище судів на предмет їх відповідності основоположним конституційним правам [1, 159].

Заслуговує на особливу увагу позиція стосовно побудови української судової системи, відображена у проекті Закону про внесення змін до Конституції України, підготовленою робочою групою з питань правосуддя та суміжних правових інститутів Конституційної Комісії. Цей законопроект розглядався Венеціанською Комісією, яка 25 липня 2015 р. надала Попередній висновок стосовно першого його варіанту. В цьому документі йшлося про доцільність ліквідації вищих спеціалізованих судів і, відповідно, про перехід до «триланкової» судової системи. Однак Комісія погодилася з тим, що спочатку необхідно зменшити кількість касаційних скарг і лише після цього відмовлятися від «чотириланкової» системи [2].

23 жовтня 2015 р. ухвалено Остаточний висновок щодо відкоригованого варіанту законопроекту, у якому Венеціанська Комісія все ж таки погодилася з тим, що у тексті Конституції України має залишитися положення про можливість утворення в Україні вищих спеціалізованих судів. У Висновку зауважено, що зміст цього положення передбачає не те, що всі існуючі вищі спеціалізовані суди можуть продовжувати функціонувати, а те, що деякі з них можуть продовжувати діяльність, якщо це передбачено законом. Разом із тим Комісія наполегливо рекомендувала у процесі впровадження змін скасувати вищі спеціалізовані суди, залишаючи при цьому автономність судів адміністративних [3].

Після отримання Остаточного висновку і врахування викладених у ньому рекомендацій глава держави подав до парламенту проект Закону про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя). Останнім Верховний Суд визнано найвищим у системі судоустрою України й передбачено можливість утворення згідно з законом вищих спеціалізованих судів. Зазначене, на нашу думку, свідчить про

те, що розробники законопроекту не опікуються проблемою скорочення кількості ланок судової системи. До речі, у прикінцевих та перехідних положеннях проекту також немає ані слова про відповідні наміри.

Стосовно інституту адміністративної юстиції, то не можемо не зауважити, що автори законопроекту пропонують доповнити ст. 125 Основного Закону України окремою частиною такого змісту: «З метою захисту прав і свобод особи у сфері публічно-правових відносин діють адміністративні суди» [4]. Отже, за умов закріплення такого конституційного припису припиняться будь-які дискусії щодо виправданості функціонування в нашій державі спеціалізованих адміністративних судів.

З огляду на процитований припис та враховуючи те, що Венеціанська Комісія наполягала на автономності адміністративних судів, можемо припустити, що за умов прийняття змін до Конституції України у редакції, запропонованій Президентом України, є імовірність запровадження в Україні однієї із двох моделей побудови судової системи. Перша передбачатиме утворення спеціалізованих адміністративних судів як елементів єдиної системи, очолюваної Верховним Судом. Фактично така модель відтворюватиме ту, що нині функціонує у нашій державі. Однак за умов існування такої моделі важко буде забезпечити автономію адміністративних судів. Можна, безумовно, законом встановити обов'язковість утворення Вищого адміністративного суду як вищого спеціалізованого, закріпити за ним повноваження суду касаційної інстанції, обмеживши таким чином вплив Верховного Суду на правосудну діяльність судів адміністративних. Але таке рішення скоріше виглядатиме як крок назад, бо воно ілюструватиме повернення до «чотириланковості», що, на наше переконання, є неприйнятним, особливо коли йдеться про

необхідність якнайшвидшого розв'язання конфлікту із суб'єктом владних повноважень, про захист від його свавілля.

Другу модель представлятимуть спеціалізовані адміністративні суди, які становитимуть самостійну, очолювану Верховним (Вищим) адміністративним судом систему; вони здійснюватимуть правосуддя поряд із судами, що формуватимуть іншу систему, «верхівкою» якої буде Верховний Суд. Визнаємо, що сприйняття такої моделі дисонансуватиме із конституційним положенням про те, що найвищим у системі судоустрою нашої держави є Верховний Суд. Проте функціонування саме цієї моделі є гарантією автономності судів адміністративних. Крім цього її (моделі) запровадження нівельює питання щодо кількості ланок у системі спеціалізованих адміністративних судів; їх має бути три — місцеві, апеляційні суди та суд касаційної інстанції.

4 січня 2016 р. Верховний Суд України на офіційному веб-сайті оприлюднив свій Висновок стосовно законопроекту «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)». Суд пропонує при прийнятті змін до Основного Закону держави врахувати такі пропозиції: відмовитися від ідеї утворення будь-яких спеціалізованих судів; сформувати «триланкову» судову систему, що охоплюватиме місцеві, апеляційні суди та суд касаційної інстанції; у кожному із судів запровадити спеціалізацію суддів. Ці пропозиції підкріплено аргументами, викладеними у рішеннях Європейського суду з прав людини, численних висновках Венеціанської Комісії, а також у Висновку Консультативної ради європейських суддів від 13 листопада 2012 р. № 15 [5].

Останньому документові приділено особливу увагу. Його положення використано з метою наведення доводів щодо доцільності виключення із тексту

законопроекту припису про автономію адміністративних судів. Не можемо погодитися з тим, що такі доводи виглядають переконливими. Адже Консультативна рада європейських суддів висловлює застереження не стільки стосовно утворення таких судів, скільки стосовно надмірної спеціалізації суддів будь-яких судів. Так, у п. 15 Висновку Рада констатує, що судді, які ухвалюють рішення з однакових питань, обов'язково користуватимуться цими рішеннями у майбутньому, що зумовить «гальмування еволюції прецедентного права відповідно до суспільних потреб»; у п. 16 стверджує, що спеціалізовані судді «...схильні розвивати концепції, які є специфічними для їх сфери знань», а це може призвести до «роздроблення права та процесу», відрізати цих суддів від правових реалій в інших сферах, ізолювати їх від загальних принципів і фундаментальних прав.

Щодо спеціалізованих судів, то Консультативна рада європейських суддів: а) допускає їх існування та визнає, що прийнята у кожній країні побудова судової системи є частково результатом історії і частково результатом вимоги формування певного типу спеціалізованого суду (п. 46 Висновку); б) зауважує, що створення спеціалізованих судів підлягає ретельному регулюванню (п. 30 Висновку); в) зазначає, що в таких судах мають застосовуватися загальні процесуальні норми, а особливі правила допустимі лише якщо вони задовольняють одну із потреб, яка призвела до створення цих судів (п. 32 Висновку); г) убачає, що всі справи, як у спеціалізованих, та і у загальних судах мають розглядатися однаково ретельно (п. 34 Висновку), із врахуванням усіх вимог, закріплених у ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. (п. 29 Висновку) [6].

Підтримуючи позицію щодо необхідності забезпечення максимальної автономії адміністративних судів, зауважимо, що побудова української

судової системи відповідно до другої із представлених вище моделей призведе до виникнення декількох проблем, що вимагатимуть негайного вирішення. Однією з них стане проблема розмежування судових юрисдикцій. Фактично у державі існуватимуть дві підсистеми судів. Приватні особи матимуть можливість ініціювати розгляд справ у судах обох підсистем. Кожен із судів, отримавши відповідне звернення, зможе ухвалити рішення про неналежність такого правового конфлікту до його юрисдикції. Отже, особа буде позбавлена шансу реалізувати право на судовий захист своїх прав, свобод та інтересів.

Означена проблема має шляхи розв'язання. Наприклад, у Франції за умов існування Верховного Суду та Державної ради, що очолюють дві судові підсистеми, утворено Суд зі спорів щодо підсудності (Трибунал з конфліктів), уповноважений розглядати суперечки між звичайними судами й судами адміністративними стосовно належності певних справ до їх юрисдикцій. Очевидно, що виникнення схожої судової установи на теренах України вимагатиме не тільки суттєвих змін у чинному законодавстві, а і значних бюджетних витрат. Тому реальнішим виглядає інший шлях, за якого процесуальні закони будуть доповнені правилами, згідно з якими Верховний Суд та Верховний (Вищий) адміністративний суд зможуть ухвалювати спільні рішення, у тому числі з приводу визначення суду, повноважного розглядати відповідний юридичний конфлікт.

Ще однією проблемою, яка постане у зв'язку із виникненням автономної системи адміністративних судів, є «віддаленість» судів першої інстанції від приватних осіб. Нині згідно зі ст. 18 КАС України справи адміністративної юрисдикції по першій інстанції предметно підсудні окружним адміністративним судам і місцевим загальним

судам як судам адміністративним. Останні утворено у більшості адміністративно-територіальних одиниць; водночас як окружні адміністративні сформовано переважно на рівні областей. Збільшення кількості спеціалізованих судів першої інстанції є маловірогідним, насамперед, з причини браку їх фінансування. Збереження нинішнього поділу справ між загальними й адміністративними судами у разі існування відособленої системи адміністративних судів виглядатиме нелогічним. Вбачаємо, що розв'язати цю проблему не так складно, як ту, що пов'язана із розмежуванням судових юрисдикцій. Так, запровадження правил, що дозволять приватним особам активно використовувати новітні інформаційні технології під час спілкування із судовою установою, призведе до того, що особи отримають можливість належним чином реалізувати всі свої процесуальні права й обов'язки без невинуватих відвідувань приміщення суду.

Підсумовуючи викладене, зазначимо, що сучасна модель адміністративної юстиції в Україні потребує реформування. Очевидною її вадою вважаємо чисельність судів, уповноважених переглядати рішення суду першої інстанції. Як свідчить практика, така багатоінстанційність зумовлює порушення одного з прав, що є складником права на справедливий суд, — права на розгляд справи впродовж розумного строку. Однак реформа, спрямована на зменшення судових інстанцій, а отже — на якнайшвидше отримання приватною особою остаточного рішення у справі, не має створити перешкоди для здійснення ще одного конституційного права, реалізація якого забезпечується функціонуванням автономних адміністративних судів. Йдеться про право на судовий захист від порушень з боку органів державної влади, місцевого самоврядування, їх службових і посадових осіб.

ВИКОРИСТАНІ МАТЕРІАЛИ

1. *Зміни до Конституції України: реформа судової системи* : збірник матеріалів круглого столу (м. Київ, 2 черв. 2014 р.). — К., 2014. — 168 с.
2. *Preliminary Opinion on the proposed constitutional amendments regarding the judiciary of Ukraine* [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-PI%282015%29016-e>.
3. *Opinion on the Proposed Amendments to the Constitution of Ukraine regarding the Judiciary as approved by the Constitutional Commission on 4 September 2015 adopted by the Venice Commission at its 104th Plenary Session (Venice, 23–24 October 2015)* [Електронний ресурс]. — Режим доступу : [http://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdf=CDL-AD\(2015\)027-e](http://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdf=CDL-AD(2015)027-e).
4. *Проект Закону про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя) від 25 листопада 2015 р. № 3524* [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=57209.
5. *Висновок стосовно законопроекту «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)»* (реєстр. № 3524 від 25 листопада 2015 р.) [Електронний ресурс]. — Режим доступу : [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/7864c99c46598282c2257b4c0037c014/c803389466f6921ec2257f2b002b34da/\\$FILE/ВИСНОВОК.pdf](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/7864c99c46598282c2257b4c0037c014/c803389466f6921ec2257f2b002b34da/$FILE/ВИСНОВОК.pdf).
6. *Висновок Консультативної ради європейських суддів (2012) від 13 листопада 2012 р. № 15* : прийнятий на 13-му пленарному засіданні КРЕС (м. Париж, 5–6 листоп. 2012 р.) [Електронний ресурс]. — Режим доступу : [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/7864c99c46598282c2257b4c0037c014/58f4a4dd76aacfd0c2257d87004971a6/\\$FILE/Висновок_№_15_\(2012\).pdf](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/7864c99c46598282c2257b4c0037c014/58f4a4dd76aacfd0c2257d87004971a6/$FILE/Висновок_№_15_(2012).pdf).

REFERENCES

1. *Zminy do Konstytutsii Ukrainy: reforma sudovoi systemy* [Changes in the Constitution of Ukraine: reform of judicial system: collection of materials of a round table], Kyiv, 2014, 168 p.
2. *Preliminary Opinion on the proposed constitutional amendments regarding the judiciary of Ukraine*. Available at: <http://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-PI%282015%29016-e>.
3. *Opinion on the Proposed Amendments to the Constitution of Ukraine regarding the Judiciary as approved by the Constitutional Commission on 4 September 2015 adopted by the Venice Commission at its 104th Plenary Session (Venice, 23–24 October 2015)*. Available at: [http://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdf=CDL-AD\(2015\)027-e](http://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdf=CDL-AD(2015)027-e).
4. *Proekt Zakonu pro vnesennia zmin do Konstytutsii Ukrainy (shchodo pravosudiv) vid 25 lystopada 2015 r. № 3524* [The bill on modification of the Constitution of Ukraine (concerning justice) from November 25, 2015 № 3524]. Available at: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=57209.
5. *Vysnovok stosovno zakonoprojektu «Pro vnesennia zmin do Konstytutsii Ukrainy (shchodo pravosudiv)»* (reistr. № 3524 vid 25 lystopada 2015 r.) [The conclusion on the bill «About modification of the Constitution of Ukraine (concerning justice)» (register № 3524 from November 25 2015)]. Available at: [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/7864c99c46598282c2257b4c0037c014/c803389466f6921ec2257f2b002b34da/\\$FILE/VYSNOVOK.pdf](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/7864c99c46598282c2257b4c0037c014/c803389466f6921ec2257f2b002b34da/$FILE/VYSNOVOK.pdf).
6. *Vysnovok Konsultativnoi rady ievropeiskykh suddiv (2012) vid 13 lystopada 2012 r. № 15*: pryiniaty na 13-mu plenarnomu zasidanni KRIeS (Paryzh, 5–6 lystopada 2012) [The conclusion of Consultative council of the European judges (2012) from November 13 2012 № 15 are accepted at 13th plenary session of KRES (Paris, on November 5–6 2012)]. Available at: [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/7864c99c46598282c2257b4c0037c014/58f4a4dd76aacfd0c2257d87004971a6/\\$FILE/Vysnovok_№_15_\(2012\).pdf](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/7864c99c46598282c2257b4c0037c014/58f4a4dd76aacfd0c2257d87004971a6/$FILE/Vysnovok_№_15_(2012).pdf).

Писаренко Н. Б. Про складові незалежної адміністративної юстиції

Анотація. У статті зазначається, що адміністративна юстиція може вважатися незалежною за умов, якщо правосуддя у спорах за участю суб'єктів владних повноважень здійснюють автономні адміністративні суди, діяльність яких забезпечена якісним процесуальним законом. Проаналізовано проект закону про внесення змін до Конституції України стосовно структурних елементів вітчизняної судової системи. Охарактеризовано моделі побудови такої системи, що можуть сформуватися за умов внесення змін до Конституції України. Виявлено проблеми, пов'язані із запровадженням таких моделей, та запропоновано шляхи їх розв'язання.

Ключові слова: адміністративна юстиція, судова система, адміністративне судочинство.

Писаренко Н. Б. О составляющих независимой административной юстиции

Аннотация. В статье отмечается, что административная юстиция может считаться независимой при условии, если правосудие по спорам с субъектами властных полно-

мочий отправляют автономные административные суды, деятельность которых регламентирована качественным процессуальным законом. Проанализирован проект закона о внесении изменений в Конституцию Украины касательно структурных элементов отечественной судебной системы. Охарактеризованы модели построения такой системы, которые могут возникнуть при условии внесения изменений в Конституцию. Выявлены проблемы, обусловленные формированием таких моделей, и предложены пути их разрешения.

Ключевые слова: административная юстиция, судебная система, административное судопроизводство.

Pysarenko N. About Constituents of an Independent Administrative Justice

Annotation. In article it is noted that the administrative justice can be considered independent under a condition if justice on disputes with subjects of powers of authority is administered by autonomous administrative courts which activity is regulated by the qualitative procedural law. The bill on modification of the Constitution of Ukraine concerning structural elements of domestic judicial system is analyzed. Models of creation of such system which can arise on condition of modification of the Constitution are characterized. The problems caused by formation of such models are revealed and ways of their permission are offered.

Key words: administrative justice, judicial system, administrative proceedings.